

Datum
2024-03-19

Ärendenr
MSB 2024-01425

Ert datum
2024-03-21

Er referens
U2024-000153

Enheten för övning (KC-UT-ÖV)
Anna Paciello Danielsson
010-240 4091
anna.paciellodanielsson@msb.se

Regeringskansliet
Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över promemorian Ökad kompetens i säkerhetsfrågor vid universitet och högskolor

Sammanfattning

MSB välkomnar att universitet och högskolor utvecklar sitt arbete och sin kompetens inom säkerhetsområdet och att satsningar görs för att höja kompetensen både hos ledning, forskare och förvaltning.

MSB instämmer i förslaget om att utbildningar ska erbjudas högskolestyrelserna och rektorerna och vill understryka vikten av att operativa chefer inom akademi och förvaltning får nödvändiga kunskaper inom olika delar av säkerhetsområdet. MSB välkomnar en utredning av en stödfunktion i säkerhetsfrågor och vill betona att sådan verksamhet utgå från ett all-riskperspektiv. MSB konstaterar att det kan vara ändamålsenligt att befattningar såsom rektor och styrelseordförande placeras i säkerhetsklass men understryker att bedömning av om så ska ske, samt på vilken nivå, alltid ska utgå från lärosätets säkerhetsskydds- och befattningsanalys.

Behov av fördjupad analys

I det yttrande som MSB lämnade in i februari konstaterades att det finns ett tilltagande behov av att lärosäten utvecklar sin förmåga att bedriva säkerhetskänslig verksamhet. MSB välkomnar att insatser görs för att lärosäten genom forskning och utbildning i större utsträckning ska kunna bidra till totalförsvarets kunskaps- och kompetensförsörjning.

I det tidigare yttrandet konstaterade MSB att det var problematiskt att utredningen avgränsat området *säkerhetsfrågor* till enbart antagonistiska hot. MSB vill åter understryka att säkerhetsarbetet inom lärosätena måste utgå från ett all-riskperspektiv och omfatta all lagstiftning som styr verksamheten. Säkerhetsarbetet behöver förhålla sig till kraven om risk- och sårbarhetsanalyser (RSA), systematiskt arbete med informations säkerhet, säkerhetsskydd och det kommande regelverket kopplat till NIS2- och CER-direktiven¹. Arbetet i de olika processerna hör nära ihop. Framtagandet av en säkerhetsskyddsanalys bygger på arbete med informationsklassning av all information samt resultatet av risk- och sårbarhetsanalyser. Att en risk- och sårbarhetsanalys ska sammanställas minst vartannat år ger en rytm till arbetet och skapar goda rutiner för säkra att analyser och bedömningar är aktuella och uppdaterade.

¹ EU:s direktiv om åtgärder för en hög gemensam cybersäkerhetsnivå i hela unionen samt EU:s direktiv om kritiska entiteters motståndskraft.

Förslag 7.3 Försvarshögskolan bör ges i uppdrag att genomföra kompetensutvecklande insatser

MSB instämmer i förslaget om att höja kompetensen i säkerhetsfrågor hos rektor och styrelseledamöter men vill understryka att det är av stor vikt att operativa chefer inom akademi och förvaltning har kunskaper inom säkerhetsområdet.

MSB vill understryka att en utbildning i säkerhetsfrågor behöver utgå från all-riskperspektiv snarare än enbart säkerhetsskydd. Utbildningarna behöver adressera de olika delarna av säkerhetsarbetets ömsesidiga beroende och inkludera information om ansvar för risk- och sårbarhetsanalys, kontinuitetshantering, systematiskt informations-säkerhetsarbete likväl som säkerhetsskydd.

I Riksrevisionens förslag baserat i granskningen Informationssäkerhet vid universitet och högskolor – hanteringen av skyddsvärda forskningsdata (RiR 2023:20) lämnades förslag om att en särskild utbildning inom informationssäkerhet för högskolesektorn skulle tillhandahållas av MSB. MSB konstaterar att det är viktigt att satsningar och insatser inom olika delar av säkerhetsområdet genomförs i samordnat.

MSB tillstyrker förslag om att Regeringskansliets myndighetschefsutbildning ska omfatta säkerhetsfrågor.

Förslag 7.4 Regeringen bör utreda hur en stödfunktion kan etableras

MSB är positiv till att en utredning tillsätts gällande en stödfunktion inom säkerhetsområdet. För att ett lärosäte ska kunna avgöra hur och vad som kan kommuniceras gällande skyddsvärd information vill MSB vill understryka att respektive lärosäte måste ha grundläggande kompetens inom säkerhetsområdet, goda rutiner för att hantera skyddsvärd information samt ett fungerande tekniskt stöd.

MSB kan därtill konstatera att det finns ansvar och åtgärder på plats gällande rådgivning inom olika delar av säkerhetsområdet. MSB:s existerande rådgivning inom informationssäkerhet, och de förändringar som Riksrevisionen föreslog, är en del av detta. Ansvariga tillsynsmyndigheters uppdrag i relation till lärosätenas arbete med säkerhetsskydd är en annan del. En utredning behöver förhålla sig till existerande strukturer och utifrån från en GAP-analys avgöra vilka ytterligare insatser som skulle behövas specifikt för lärosätenas verksamhet.

Förslag 8.3 Regeringen bör i vissa fall besluta om säkerhetsprövning och placering i säkerhetsklass av rektorer och styrelseordförande

MSB konstaterar att det kan vara lämpligt att befattningarna rektor och styrelseordförande placeras i säkerhetsklass vid lärosäten där det bedrivs säkerhetskänslig verksamhet men att denna bedömning ska göras utifrån säkerhetsskydds- och befattningsanalys vid lärosätet.

Vilken nivå på säkerhetsklass som befattningarna lämpligen placeras i ska likaledes utgå från analysen och hänsyn kan inte tas till vilka effekter klassificeringen får avseende vilka som kan bli aktuella för anställning som rektor eller i rollen som styrelseordförande. Lärosätets säkerhetsskyddsanalys behöver därmed vara en av utgångspunkterna för process

Myndigheten för samhällsskydd och beredskapPostadress:
651 81 KarlstadTelefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

Remissvar

3(3)

Datum
2024-03-19

Ärendnr
MSB 2024-01425

för tillsättning av rektor respektive styrelseordförande. Dessa processer behöver därmed inkludera säkerhetsprövning av slutkandidaterna och att Regeringskansliet återkommande följer upp att bedömningen kvarstår.

I detta ärende har överdirektör Camilla Asp beslutat. Anna Paciello Danielsson har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningschefen Annika Elmgart och enhetschefen Åsa Anclair deltagit.

Camilla Asp

Anna Paciello Danielsson

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

Beslutad 2024-03-20 av Camilla Asp

Detta dokument är digitalt beslutat och därför saknas namnunderskrift